

Toimenpidealoite TPA 179/2022 vp

Merja Mäkisalo-Ropponen sd

Toimenpidealoite valtioneuvoston periaatepäätöksestä vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämiseksi

Eduskunnalle

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE valmistelee hallituskausittain kansallisen YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen toimintaohjelman. Ohjelma on lakisääteinen. Toimintaohjelman toimenpiteet on laadittu yhdessä ministeriöiden kanssa, ja ohjelma on hyväksytty VANEssa. Ongelmaksi on osoittautunut hallitusohjelmasidonnaisuudesta johtuva toimenpiteiden yleisluonteisuus ja väljyys, jolloin käytännön toimeenpanon merkitys jää vähäiseksi. Lisäksi poikkihallinnollisten toimenpiteiden toteutus on ollut hankalaa.

Vammaispolitiikkaa on tehtävä nykyistä pitkäjänteisemmin ja sitoutuneemmin, mikä takaa tarvitaan valtioneuvoston periaatepäätös, joka sitouttaa valtion toimenpiteiden edistämiseen ja linjaa yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä yli hallituskausien. VANEn lakisääteinen toimintaohjelma toimisi erinomaisena pohjana tällaiselle periaatepäätökselle.

Suomi ratifioi YK:n vammaissopimuksen jo vuonna 2016, mutta meillä on vielä paljon tehtävää, jotta vammaisten oikeudet ja yhdenvertaiset mahdollisuudet olla osa yhteiskuntaamme toteutuvat aidosti. Sopimuksen tarkoitus on vammaisten henkilöiden arvostus, yhdenvertaisuus ja osallisuus kaikkeen toimintaan. Sopimuksen mukaan tärkeää on lisätä sekä vammaisten henkilöiden ymmärrystä omista oikeuksistaan että myös muiden tietoisuutta vammaisuudesta. Sopimuksen määräykset edellyttävät, että kaikissa vammaisia koskevissa asioissa heidät otetaan mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Meillä on yhä paljon korjattavaa sekä vammaispolitiikassa että asenteissa. Puutteita on asumiin, osallisuuteen, työssä käymiseen ja palkkaan sekä toimeentuloon liittyen, ja on selvää, että tarvitsemme vammaisten ihmisten oikeuksien edistämiseen pitkäjänteistä työtä ja sitovampaa päätöksentekoa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin valtioneuvoston periaatepäätöksen tekemiseksi vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämiseksi.

Toimenpidealoite TPA 179/2022 vp

Helsingissä 16.2.2023

Merja Mäkisalo-Ropponen sd